

Utlåtande 2004:150 RIII (Dnr 308-1078/2004, 308-1876/2004)

Stadens policy vad gäller uthyrning och tillgång till lokaler

Motion av Mikael Söderlund (m) (2004:26)

Brottslig verksamhet i stadens lokaler

Skrivelse till kommunstyrelsen av Mikael Söderlund (m)

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta följande
Motion (2004:26) av Mikael Söderlund (m) anses besvarad med vad
som anförs av föredragande borgarråd.

Kommunstyrelsen beslutar för egen del följande
Skrivelsen av Mikael Söderlund (m) anses besvarad med vad som
anförs av föredragande borgarråd.

Föredragande borgarrådet Roger Mogert anför följande.

Skrivelsen och motionen

Mikael Söderlund (m) har i skrivelse den 5 mars 2004 till kommunstyrelsen, *bilaga 2*, och i motion (2004:26), *bilaga 3*, tagit upp problem med vilka organisationer m.m. som får hyra stadens lokaler. Bakgrunden är att föreningen Planka.nu haft seminarium på Studio 3 i Kulturhuset. Seminariet handlade enligt motionären om fuskåkning i kollektivtrafiken och det visades bland annat en instruktionsfilm om hur man tar sig igenom spärrarna utan att betala.

Motionären finner det djupt stötande att Kulturhuset används som arena för stämplingar till brott. Det är helt orimligt att Kulturhuset görs till arena och megafon för brottsliga handlingar som drabbar massor av stockholmare, inte minst unga och gamla. Eftersom staden har rätt att vägra uthyrning om det kan antas att det kan medföra olaglig handling anser motionären att denna rätt även ska användas.

Motionären anser därför att det finns ett behov av tydligare regler för att klargöra att staden inte lånar eller hyr ut lokaler till organisationer som har för avsikt att använda lokalerna till att begå eller uppmana till brott.

Med anledning av detta föreslås kommunfullmäktige besluta att

1. stadens regler för uthyrning och utlåning av lokaler ses över i syfte att säkerställa att staden inte lånar eller hyr ut lokaler till organisationer som har för avsikt att använda lokalerna till att begå eller uppmana till brott
2. uppmana ansvariga borgarråd och förvaltningschefer att agera i situationer där det kan befaras att reglerna inte följs.

Remisser

Skrivelsen har remitterats till stadsledningskontoret och gatu- och fastighetsnämnden. Motionen har remitterats till stadsledningskontoret, gatu- och fastighetsnämnden, kulturnämnden och idrottsnämnden.

Stadsledningskontoret har ingen detaljkännedom om det seminarium som är anledningen till skrivelsen och motionen och kommenterar därför inte den händelsen i tjänsteutlåtandet. Riktlinjerna för upplåtelse av stadens allmänna samlingslokaler säger bland annat att upplåtelse av lokaler skall ske med iakttagande av dels de i regeringsformen och Europakonventionen intagna fri- och rättigheterna, dels enligt likställighetsprincipen. Inskränkningar i rätten att hyra lokaler får endast ske med stöd av regler i regeringsformen, t.ex. för att förebygga brott eller då ordning och säkerhet riskerar att äventyras på grund av sammankomsten. I dagens organisation handhas upplåtelse av lokaler av kulturnämnden. Stadsledningskontoret anser att de riktlinjer som finns för upplåtande av lokaler är fullt tillräckliga samt att det inte föreligger något behov av en översyn av dessa.

Gatu- och fastighetsnämnden anser att nämnden inte kan påverka användningen av de av nämndens lokaler som används för olika korttidsaktiviteter genom en förstahandshyresgästs försorg, t.ex. kulturlokalerna i Kulturhuset. Det är alltid förstahandshyresgästen som ansvarar för lokalerna gentemot fastighetsägaren. Vid långtidsupplåtelser tar

tighetsägaren. Vid långtidsupplåtelser tar gatu- och fastighetskontoret alltid upplysningar på nya externa hyresgäster.

Kultur nämnden anser att motionären tar upp en principiellt väsentlig fråga som rör tillämpningen av yttrandefriheten, som nämnden med hänvisning till de statliga kulturpolitiska målen har som målsättning att värna. I Kulturhusets mångskiftande debattverksamhet är husets roll som arrangör inte att torgföra egna åsikter, inte heller att agera censor eller smakdomare, utan att skapa förutsättningar för det fria samtalet. Debatter och seminarier arrangeras alltid av Kulturhuset självt eller i samarbete med annan part.

Beträffande det seminarium i Kulturhuset, som motionären tar till utgångspunkt för sitt resonemang, vill nämnden framhålla att det inte var en uthyrning, utan ett arrangemang på initiativ av Lava i samarbete med *Planka.nu*. Flera andra åsikter än *Planka.nu*:s torgfördes vid seminariet, som syftade till att erbjuda ett forum för diskussion av kollektivtrafikens finansiering. Detta var en av de 32 debatter/seminarier som Lava anordnade under 2003. Den rena uthyrningsverksamheten i Kulturhuset är blygsam. Den avser dessutom ytterst sällan publika, öppna arrangemang.

Idrottsnämnden avstår från att ha några uppfattningar om det i motionen beskrivna arrangemanget. Idrottsnämnden upplåter alla slag av idrottsanläggningar, möteslokaler och gymnastiksalor i skolor samt på uppdrag av kulturförvaltningen även allmänna samlingslokaler i både kommunal och föreningsdrift. I villkoren för upplåtelse/uthyrning anges bl.a. att idrottsförvaltningen äger rätt att vägra uthyrning om det på sannolika grunder kan antas att denna kan medföra allvarigare ordningsstörningar eller olaglig handling. Detta villkor kan givetvis utan svårigheter kunna tillämpas vid uthyrning/utlåning av samtliga stadens lokaler och anläggningar.

Mina synpunkter

Vad gäller frågan om att plankor i kollektivtrafiken så anser jag självfallet att det är upprörande att låta bli att betala för den gemensamma kollektivtrafiken. Att dessutom organisera sig i syfte att på ett systematiskt sätt göra detta är givetvis ännu mer bestickande. När huvudmannen under demokratiska former har beslutat att verksamheten ska finansieras på ett visst sätt kan inte medborgare, enskilt eller under organiserade former, sätta sig över detta. Genom att inte betala tvingar de övriga stockholmarna att bekosta deras friåkande genom högre avgifter och högre skatter. Alla som vet vilka som begagnar kollektivtrafiken vet dessutom vilka som får betala de ytterligare pålagorna, i form av avgiftshöjningar som kan bli aktuella. Varje "smitare" i tunnelbanan kommer i praktiken att bidra till att öka kostnaderna eller

praktiken att bidra till att öka kostnaderna eller försämra servicen för dem som bäst behöver den. Detta kan, även om det totalt sett inte handlar om lika stora summor, jämföras med skattesmitare vilka på olika sätt undanhåller skatt som annars kunde användas för en ekonomiskt hårt ansträngd verksamhet. De väljer att sätta sig över demokratiskt fattade beslut och den som i slutändan får betala är de som inte har några alternativ.

I Kulturhuset finns en etablerad debatt- och seminarieverksamhet med ett brett spektrum av åsikter som förs fram. Jag delar kulturnämndens åsikt att Kulturhuset även i framtiden ska ha som huvuduppgift att skapa förutsättningar för det fria samtalet. Debatter och seminarier arrangeras alltid av Kulturhuset självt eller i samarbete med annan part. Så sköttes även det arrangemang som motionären tar upp, där många olika åsikter fördes fram. De grundläggande fri- och rättigheterna att få uttrycka sin mening, anordna möten och bilda opinion måste respekteras. Detta är grunden i varje demokratiskt samhälle. Som samtliga remissinstanser anser jag att de riktlinjer och rutiner som gäller för användning av stadens lokaler är tillräckliga och inte är i behov av översyn. I riktlinjerna för upplåtelse av lokaler står att inskränkningar i rätten att hyra lokaler endast får ske med stöd av regler i regeringsformen, t.ex. för att förebygga brott eller då ordning och säkerhet riskerar att äventyras på grund av sammankomsten. För att neka till uthyrning krävs att staden har mycket goda skäl att anta något av detta, vilket jag anser är en bra ordning. Motionärens krav, att staden kan vägra hyra ut till organisationer som har för avsikt att använda lokalerna till att begå eller uppmana till brott, inryms således redan i nuvarande policy.

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarråden *Sten Nordin* (m) och *Jan Björklund* (fp) enligt följande.

Vi föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta att

1. bifalla motionen
2. därutöver anföra.

Det finns ett uppenbart behov av tydligare regler för att klargöra att staden inte lånar eller hyr ut lokaler till organisationer som har för avsikt att använda lokalerna till att begå eller uppmana till brott. Därför är det angeläget att regler för uthyrning av stadens samtliga lokaler ses över i syfte att säkerställa att så inte sker.

I det aktuella fallet med uthyrningen till fuskåkarna i Planka.nu kände ansvarigt borgarråd till att denna sammankomst skulle ske i god tid och borde ha agerat för att stadens lokaler inte uppläts till en organisation som uppmanar till brott.

Vi instämmer därför med motionären och föreslår bifall av förslagen i motionen och skrivelsen.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår kommunfullmäktige besluta följande

Motion (2004:26) av Mikael Söderlund (m) anses besvarad med vad som anförs av föredragande borgarråd.

Kommunstyrelsen beslutar för egen del följande.

Skrivelsen av Mikael Söderlund (m) anses besvarad med vad som anförs av föredragande borgarråd.

Stockholm den 6 oktober 2004

På kommunstyrelsens vägnar:
ANNIKA BILLSTRÖM

Roger Mogert

Kerstin Tillkvist

Reservation anfördes av *Kristina Axén Olin*, *Sten Nordin* och *Kristina Alvendal* (alla m), *Lotta Edholm* och *Ann-Katrin Åslund* (båda fp) och *Ewa Samuelsson* (kd) med hänvisning till reservationen av (m) och (fp) i borgarrådsberedningen.

ÄRENDET

Mikael Söderlund (m) har i skrivelse den 5 mars 2004, bilaga 2, och i motion (2004:26), bilaga 3, tagit upp problem med vilka organisationer m.m. som får hyra stadens lokaler. Bakgrunden är att föreningen Planka.nu haft seminarium på Studio 3 i Kulturhuset. Seminariet handlade enligt motionären om fuskåkning i kollektivtrafiken och det visades bland annat en instruktionsfilm om hur man tar sig igenom spärrarna utan att betala.

Motionären finner det djupt stötande att Kulturhuset används som arena för stämplingar till brott. Det är helt orimligt att Kulturhuset görs till arena och megafon för brottsliga handlingar som drabbar massor av stockholmare, inte minst unga och gamla. Eftersom staden har rätt att vägra uthyrning om det kan antas att det kan medföra olaglig handling anser motionären att denna rätt även ska användas.

Motionären anser därför att det finns ett behov av tydligare regler för att klargöra att staden inte lånar eller hyr ut lokaler till organisationer som har för avsikt att använda lokalerna till att begå eller uppmana till brott.

Med anledning av detta föreslås kommunfullmäktige besluta att

1. stadens regler för uthyrning och utlåning av lokaler ses över i syfte att säkerställa att staden inte lånar eller hyr ut lokaler till organisationer som har för avsikt att använda lokalerna till att begå eller uppmana till brott
2. uppmana ansvariga borgarråd och förvaltningschefer att agera i situationer där det kan befaras att reglerna inte följs.

REMISSER

Skrivelsen har remitterats till gatu- och fastighetsnämnden och stadsledningskontoret. Motionen har remitterats till gatu- och fastighetsnämnden, stadsledningskontoret, kulturnämnden och idrottsnämnden.

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande med anledning av skrivelsen, daterat den 25 april 2004, har i huvudsak följande lydelse. Stadsledningskontoret hänvisar också till detta tjänsteutlåtande som svar på remissen av motionen.

Stadsledningskontorets synpunkter

Stadsledningskontoret har ingen detaljkännedom om det seminarium som är anledningen till skrivelsen och kommenterar därför inte den händelsen i tjänsteutlåtandet.

De riktlinjer och rutiner som gäller vid upplåtelse av stadens allmänna samlingslokaler togs beslut om i december 2000 av idrottsnämnden som då ansvarade för upplåtelse av stadens allmänna samlingslokaler.

Anledningen till att man då gjorde en revidering av riktlinjerna var att de tidigare riktlinjerna inte i alla delar överensstämde med gällande rättsregler. Idrottsnämnden fattade beslut om att de nya riktlinjerna skulle anta de principer som följer av de grundläggande fri- och rättigheterna i regeringsformen och Europakonventionen. Riktlinjerna som trädde i kraft den 6 december 2000 har följande lydelse:

”Idrottsnämndens upplåtelse av lokaler skall ske med iakttagande av

dels de i regeringsformen och Europakonventionen intagna fri- och rättigheterna (yttrandefrihet, informationsfrihet, mötesfrihet, demonstrationsfrihet, föreningsfrihet och religionsfrihet),

dels den s.k. likställighetsprincipen (kommunmedlemmar skall behandlas lika om det inte finns sakliga skäl för något annat).

Inskränkningar i rätten att hyra lokaler får endast ske med stöd av regler i regeringsformen, t.ex. för att förebygga brott eller då ordning och säkerhet riskerar att äventyras på grund av sammankomsten.

Vid kollision skall upplåtelse till barn-, ungdoms- och handikapporganisationer äga företräde.”

I dagens organisation handhas upplåtelse av lokaler av kulturnämnden. Stadsledningskontoret anser att de riktlinjer som finns för upplåtande av lokaler är fullt tillräckliga samt att det inte föreligger något behov av en översyn av dessa.

Gatu- och fastighetsnämnden beslutade den 18 maj 2004 att överlämna och åberopa gatu- och fastighetskontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen både vad gäller skrivelsen och motionen.

Reservation anfördes av *Sten Nordin m.fl.* (m), *Ulf Fridebäck m.fl.* (fp) och *Björn Nyström* (kd) med hänvisning till sitt förslag till beslut, *bilaga 1*.

Gatu- och fastighetskontorets tjänsteutlåtande den 26 april 2004 har i huvudsak följande lydelse.

Analys

”Planka.nu” har använt en lokal i Kulturhuset under några timmar ett viss datum. Gatu- och fastighetskontoret har dock inte någon verksamhet med timvis uthyrning av lokaler, utan sådan uthyrning sker alltid genom en hyresgäst, till vilken kontoret långtidsuthyr lokaler. Kontoret har några sådana långtidsuthyrningar, t ex till stadsdelsförvaltningar och till Kulturförvaltningen, där de uthyrda lokalerna ska användas som allmänna samlingslokaler eller kulturaktiviteter. Det är förstahandshyresgästens ansvar att avgöra till vilka aktiviteter lokalerna ska nyttjas och också ansvara för denna andrahandsuthyrning gentemot fastighetsägaren. Hur lokalerna används eller till vilka de hyrs ut vid korttidsutnyttjande kan Gatu- och fastighetskontoret således inte råda över, så länge som förstahandshyresgästen inte uppenbarligen bryter mot kontraktsvillkoren eller förverkar hyresrätten. Enligt Hyreslagen (JB, kap 12, § 42) är hyresrätten förverkad om lägenheten används för brottslig verksamhet eller används för tillfälliga sexuella förbindelser mot ersättning.

Den lokal, Studio 3, som använts av ”planka.nu” för det aktuella seminariet ingår i Kulturförvaltningens förhyrning av lokaler i Kulturhuset. Hyresvärd är Gatu- och fastighetsnämnden, och hyresavtalet är ett normalt treårigt avtal med sedvanliga kontraktsvillkor. Lokalerna ska enligt hyresavtalet användas som kulturhus. Kulturförvaltningens ansvarar för användningen av lokalerna. Kulturförvaltningen har ingen anmälningsskyldighet till Gatu- och fastighetskontoret om hur lokalerna nyttjas, vilket gör att Gatu- och fastighetskontoret svårligen kan kontrollera användningen.

Paralleller kan dras med nyttjandet av de allmänna samlingslokaler som administreras av Idrottsnämnden. Enligt en dom från Länsrätten har Idrottsnämnden tvingats att hyra ut en allmän samlingslokal till Sverigedemokraterna. Organisationens önskemål om förhyrning förvägrades först av Idrottsförvaltningen. Domen i Länsrätten medförde att Idrottsnämnden har fastställt nya riktlinjer för upplåtelse av lokal. Enligt dessa riktlinjer ska man vid lokaluthyrning följa de grundläggande fri- och rättigheterna beträffande bl.a. mötesfrihet och föreningsfrihet. Enligt Kommunallagen ska kommuner och landsting behandla sina medlemmar lika, om det inte finns sakliga skäl för något annat. Något godtycke får inte förekomma enligt Länsrättens dom.

Inskränkningar i rätten att hyra lokaler får endast ske med stöd av regler i regeringsformen, t ex för att förebygga brott. Vid osäkerhet i bedömningen av sådana kriterier inhämtas yttrande från polismyndigheten. I Gatu- och fastighetskontorets verksamhet med uthyrning på långtidskontrakt tas alltid upplysningar på den tilltänkta hyresgästen, om det är en hyresgäst som tidigare är okänd för förvaltningen.

Kontorets förslag/synpunkter

Gatu- och fastighetskontoret anser att kontoret inte kan påverka användningen av de av kontorets lokaler som används för olika korttidsaktiviteter genom en förstahandshyresgästs försorg, t ex kulturlokalerna i Kulturhuset. Det är alltid

resgästs försorg, t ex kulturlokalerna i Kulturhuset. Det är alltid förstahandshyresgästen som ansvarar för lokalerna gentemot fastighetsägaren. Vid långtidsupplåtelser tar kontoret alltid upplysningar på nya externa hyresgäster. Kontoret föreslår att med detta utlåtande är remisserna besvarade.

Kulturnämnden beslutade den 15 juni 2004 att till kommunstyrelsen överlämna och återropa kulturförvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remiss från kommunstyrelsen.

Reservation anfördes av ledamöterna *Louise Edlind Friberg* (fp) och *Robert Lisborg* (kd) samt tjänstgörande ersättarna *Åsa Ekelund* (m), *Andreas Engström* (m) och *Per Höjeberg* (fp) enligt det av dem framställda yrkandet, bilaga 1.

Kulturförvaltningens tjänsteutlåtande den 28 maj 2004 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningens synpunkter

Motionären tar upp en principiellt väsentlig fråga, som ständigt hålls levande i kulturnämndens verksamheter. Den rör tillämpningen av yttrandefriheten, som nämnden med hänvisning till de statliga kulturpolitiska målen har som målsättning att värna. I den praktiska vardagen måste ansvariga tjänstemän i kulturförvaltningen göra avvägningar i ett brett spektrum av samarbeten och –arrangemang, där ställningstagande till öppenheten i det demokratiska samtalet är högst väsentlig och inte sällan blir föremål för prövningar.

Kulturnämndens av fullmäktige antagna två generella åtaganden att *förbättra möjligheten till delaktighet och inflytande för stadens medborgare* och att *skapa mötesplatser för att främja yttrandefrihet och demokrati* är särskilt relevanta i detta sammanhang.

I Kulturhusets mångskiftande debattverksamhet är husets roll som arrangör inte att torgföra egna åsikter, inte heller att agera censor eller smakdomare, utan att skapa förutsättningar för det fria samtalet. Givetvis görs ämnesvalen och programplaneringen med såväl lyhördhet för publikens önskemål som ansvar för att olika åsiktsyttringar ska kunna framföras. Debatter och seminarier arrangeras alltid av Kulturhuset självt eller i samarbete med annan part.

Beträffande det seminarium i Kulturhuset 2004-03-06, som motionären tar till utgångspunkt för sitt resonemang, vill förvaltningen framhålla att det inte var en uthyrning, utan ett arrangemang på initiativ av Lava i samarbete med *Planka.nu*. Lava hade vid tillfället bokat studio 3 i Kulturhuset. Flera andra åsikter än *Planka.nu:s* togfördes vid seminariet, som syftade till att erbjuda ett forum för diskussion av kollektivtrafikens finansiering. Detta var en av de 32 debatter/seminarier som Lava

tivtrafikens finansiering. Detta var en av de 32 debatter/seminarier som Lava anordnade under 2003.

Den rena uthyrningsverksamheten i Kulturhuset är blygsam. Den avser dessutom ytterst sällan publika, öppna arrangemang. Kulturhuset gör alltid en bedömning av förhyrningens syfte och tillämpar en restriktiv policy vad gäller t.ex. synlighet och reklam för att förhindra en otydlighet beträffande avsändare.

Idrottsnämnden beslutade den 22 juni 2004 att godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande som yttrande över motionen.

Reservation anfördes av *Billy Östh m.fl. (m)*, *Alf T Samuelsson (kd)* och *Caroline Silverudd Lundbom m.fl. (fp)* till förmån för sitt förslag, bilaga 1.

Idrottsförvaltningens tjänsteutlåtande den 4 juni 2004 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen delar motionärens uppfattning om att det av naturliga skäl ger negativa effekter på landstingets ekonomi om resenärer i kollektivtrafiken inte betalar de avgifter som har fastställts. Frågan om införandet av nolltaxa i kollektivtrafiken är en politisk fråga och förvaltningen avstår där att ha några synpunkter. Förvaltningen avstår även från att ha några uppfattningar om det i motionen beskrivna arrangemanget.

Idrottsförvaltningen upplåter alla slag av idrottsanläggningar, möteslokaler och gymnastiksalor i skolor samt på uppdrag av kulturförvaltningen även allmänna samlingslokaler i både kommunal och föreningsdrift. I de villkor och regler för upplåtelsen/uthyrningen som medföljer bokningsbekräftelsen anges under punkt 23:

”Idrottsförvaltningen äger rätt att vägra uthyrning om det på sannolika grunder kan antas att denna kan medföra allvarigare ordningsstörningar eller olaglig handling, såsom exempelvis hets mot folkgrupp, i eller invid lokalen. Om hyresavtal (bokning) redan ingåtts, äger förvaltningen att när som helst, av samma orsaker, avbryta/häva uthyrningen (bokningen). Någon rätt till ersättning föreligger därvid ej för hyresgästen”. Förvaltningen vill betona att det i punkt 23 endast anges *ett* exempel på ordningsstörning eller olaglig handling. Detta villkor kan givetvis utan svårigheter kunna tillämpas vid uthyrning/utlåning av samtliga stadens lokaler och anläggningar.

Avslutningsvis föreslår förvaltningen att idrottsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande

som yttrande över Mikael Söderlunds motion om stadens policy vad gäller uthyrning och tillgång till lokaler

Bilagor

1. Motion (se *bilaga 3*)

2. Villkor och regler för uthyrning gällande fr.o.m. 2002-01-01 (redovisas ej här)

RESERVATIONER M.M.

Gatu- och fastighetsnämnden

Reservation anfördes av Sten Nordin m.fl. (m), Ulf Fridebäck m.fl. (fp) och Björn Nyström (kd) med hänvisning till sitt förslag till beslut enligt följande.

Gatu- och fastighetsnämnden beslutar

1. att avslå kontorets förslag till beslut
2. att som svar på remissen anför följande:

Det finns ett uppenbart behov av tydligare regler för att klargöra att staden inte lånar eller hyr ut lokaler till organisationer som har för avsikt att använda lokalerna till att begå eller uppmana till brott. Därför är det angeläget att regler för uthyrning av stadens samtliga lokaler ses över i syfte att säkerställa att så inte sker.

I det aktuella fallet med uthyrningen till fuskåkarna i Planka.nu kände ansvarigt borgarråd till att denna sammankomst skulle ske i god tid och borde ha agerat för att stadens lokaler inte uppläts till en organisation som uppmanar till brott. Vi instämmer därför med motionären och föreslår bifall av förslagen i motionen och skrivelsen.

Kulturnämnden

Reservation anfördes av ledamöterna Louise Edlind Friberg (fp) och Robert Lisborg (kd) samt tjänstgörande ersättarna Åsa Ekelund (m), Andreas Engström (m) och Per Höjeberg (fp) enligt det av dem framställda yrkandet, enligt följande.

att avslå förvaltningens förslag till beslut
att därutöver anför:

Självfallet är det viktigt att stadens verksamheter agerar för att upprätthålla yttrandefrihet i sin uthyrning. Yttrandefrihetens gräns går dock vid att uppmana till olagliga handlingar – och gränsen för det lämpliga går väl ungefär på samma ställe. I det nu aktuella fallet handlade det om ett samarbete med en organisation som uppmanar till olagliga handlingar. Att det inte endast handlar om åsiktsyttringar framgår väl ganska tydligt av samarbetsorganisationens namn och även av de filmer som visades i samband med evenemanget. Vår bestämda uppfattning är att staden genom samarbete kan ge legitimitet. Därför måste självfallet urvalet av dem man samarbetar med vara omsorgs- och omdömesfullt. Så var inte fallet här.

Vid rena uthyrningar kan uthyraren inte fullt ut ta ansvar för vad som framförs i lokalen – vid direkta samarbeten med organisationer med så tydlig profil som det här handlar om har man ett betydligt större ansvar. Att det handlade om ett samarbete och inte om en uthyrning är därför inte en förmildrande omständighet – utan det rakt motsatta.

Idrottsnämnden

Reservation anfördes av Billy Östh m.fl. (m), Alf T Samuelsson (kd) och Caroline Silverudd Lundbom m.fl. (fp) till förmån för sitt förslag, enligt följande.

Att idrottsnämnden bifaller motionen i sin helhet, samt att dessutom anföra följande:

Det är orimligt att staden hyr ut lokaler till organisationer som har för avsikt att använda lokalerna till att begå eller uppmana till brott. LAVA arrangerade för en tid sen ett seminarium tillsammans med Planka.nu i Kulturhuset. Seminariet handlade om fuskåkning i kollektivtrafiken, och man visades en film om hur man tar sig igenom spärrarna utan att betala. Trots att ansvarigt borgarråd kände till planerna valde man att ingenting göra. Detta trots att staden har rätt att vägra uthyrning om det kan antas att det kan medföra olaglig handling. Detta är orimligt. Därför bör ansvariga borgarråd agera i situationer där det kan befaras att reglerna inte följs.

STOCKHOLMS STAD Kommunstyrelsen K. U. S. Karlsh	
Ink. 2004-03-05	
Dnr:	308-1078/2004
Till:	R. P.

moderaterna

Skrivelse till Kommunstyrelsen

Brottslig verksamhet i stadens lokaler

Lördagen den 6 mars arrangerar LAVA ett seminarium med plankanu på Studio 3 i Kulturhuset. Seminariet kommer att handla om fuskåkning i kollektivtrafiken. Planka.nu är en utomparlamentarisk, militant organisation organiserad av syndikalister, känd för att genomföra organiserad fuskåkning i SL:s kollektivtrafik. På organisationens hemsida kan man läsa att så kallad plankning, eller fuskåkning, är ett effektivt påtryckningsmedel för att tvinga SL att sänka priserna. På hemsidan görs reklam för organisationens egen plankningskassa som hjälper dem som åker fast och man kommer med tips om hur man ska agera för att undvika att bli tagen på bar gärning under sina aktioner.

På seminariet planeras dessutom fuskåkare från Göteborg och Helsingfors att ges utrymme, och på hemsidan står att läsa att man på plats kommer att få veta hur Planka.nu jobbar och hur man når deras mål. Det innebär att Kulturhuset med till visshet gränsande sannolikhet kommer att användas som arena för stämplingar till brott.

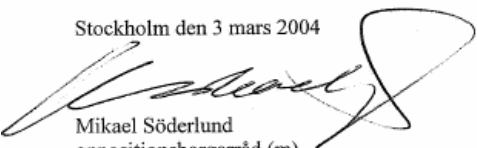
Fuskåkandet kostar SL och skattebetalarna 200 miljoner kronor varje år. De pengarna kunde användas till att sänka taxan för SL-kortet med 50 kr eller inköp av 100 nya SL-bussar. De skulle kunna användas till att bevara garantin om rätten till vård inom tre månader som nu avskaffas, och pengarna skulle dessutom räcka till att rädda lättakuten på Sabbatsberg som nu stängs, barnakuten på Danderyds sjukhus som nu stängs nattetid och dessutom finansiera en helt ny strålningsavdelning för svårt cancersjuka patienter.

Detta visar att plankandet inte är ett bagatellartat problem. Det är ett brott som när det utförs systematiskt, vilket är hela syftet med plankanu, högst påtagligt tar resurser från annan verksamhet och därför direkt drabbar alla dem som behöver vård i Stockholms län. Plankandet är omoraliskt inte bara för att det är osolidariskt med alla dem som betalar sina biljetter, utan också för att det drabbar människor i behov av vård.

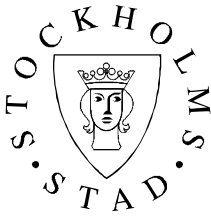
Det är helt orimligt att Kulturhuset eller andra lokaler som ägs eller administreras av staden görs till arena och megafon för brottsliga handlingar som drabbar massor av stockholmare, inte minst unga och gamla. Redan idag finns en möjlighet för staden att vägra uthyrning av lokaler om det på sannolika grunder kan antas att denna kan medföra allvarigare ordningsstörningar eller olaglig handling i eller invid lokalen. Att staden trots denna princip ändå valt att ge plankanu utrymme visar att regelverket är i behov av en översyn.

Med anledning av ovanstående ges stadsledningskontoret i uppdrag att genomföra en översyn av stadens regler för upplåtande av lokaler med avseende på förekomsten av brottslig verksamhet.

Stockholm den 3 mars 2004

Mikael Söderlund
oppositionsborgarråd (m)

KOMMUNFULLMÄKTIGE

Motioner

2004:26

2004:26   Motion av Mikael Söderlund (m) om stadens policy vad gäller uthyrning och tillgång till lokaler

För en tid sedan arrangerade LAVA ett seminarium tillsammans med Planka.nu på Studio 3 i Kulturhuset. Seminariet handlade om fuskåkning i kollektivtrafiken och det visades bland annat en instruktionsfilm om hur man tar sig igenom spärrarna utan att betala.

Planka.nu är en utomparlamentarisk, militant organisation organiserad av syndikalister. De är kända för att genomföra organiserad fuskåkning i SL:s kollektivtrafik. På organisationens hemsida görs reklam för organisationens egen plankningskassa som hjälper dem som åker fast och man kommer med tips om hur man ska agera för att undvika att bli tagen på bar gärning utan giltigt färdbevis.

Det är olagligt att åka i kollektivtrafiken utan att betala. Jag finner det djupt stötande att Kulturhuset används som arena för stämplingar till brott. Fuskåkandet kostar dessutom SL och skattebetalarna 200 miljoner kronor varje år. De pengarna kunde användas till att sänka taxan för SL-kortet med 50 kr eller inköp av 100 nya SL-bussar. De skulle kunna användas till att bevara garantin om rätten till vård inom tre månader som nu avskaffas, och pengarna skulle dessutom räcka till att rädda lättakuten på Sabbatsberg som nu stängs, barnakuten på Danderyds sjukhus som nu stängs nattetid och dessutom finansiera en helt ny strålningsavdelning för svårt cancersjuka patienter.

Det är helt orimligt att Kulturhuset görs till arena och megafon för brottsliga handlingar som drabbar massor av stockholmare, inte minst unga och gamla. Trots att ansvarigt borgarråd kände till planerna valde de att ingenting göra. Detta trots att staden har rätt att vägra uthyrning om det kan antas att det kan medföra olaglig handling.

Det finns uppenbarligen ett behov av tydligare regler för att klargöra att staden inte lånar eller hyr ut lokaler till organisationer som har för avsikt att använda lokalerna till att begå eller uppmana till brott.

Med anledning av ovanstående föreslår jag att kommunfullmäktige beslutar att

1. stadens regler för uthyrning och utlåning av lokaler ses över i syfte att säkerställa att staden inte lånar eller hyr ut lokaler till organisationer som har för avsikt att använda lokalerna till att begå eller uppmana till brott
2. uppmana ansvariga borgarråd och förvaltningschefer att agera i situationer där det kan befaras att reglerna inte följs.

Stockholm den 21 april 2004

Mikael Söderlund